

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **M.C.**

o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 19 marca 2025 r.

kasacji wniesionej przez prokuratora na niekorzyść

od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku

z dnia 26 lipca 2024 r., sygn. akt II 1 Ka 136/24,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego we Włocławku

z dnia 19 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 1198/23

**uchyla zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy punkt 5
wyroku Sądu Rejonowego we Włocławku odnoszący się do czynu
zarzucanego M.C. w punkcie XVI aktu oskarżenia i sprawę w tym
zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu we Włocławku do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

Małgorzata Bednarek

Adam Roch

Antoni Bojańczyk

UZASADNIENIE

M.C. został oskarżony m. in. o to, że w dniu 23 lutego 2023 roku w W. przy ul. [...] na terenie sklepu S. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci 5 opakowań papierosów L. o wartości 16,99 zł za sztukę, łącznie 84,95 zł, 10 opakowań L.1 o wartości 14,50 zł za sztukę, łącznie 145 zł, 9 opakowań papierosów W. wartości 15,99 zł za sztukę, łącznie 143,19 zł, 13 opakowań papierosów C. wartości 16,80 zł za sztukę, łącznie 218,40 zł, 4 opakowań papierosów C.1 o wartości 14,99 zł za sztukę, łącznie 59,96 zł, 5 opakowań papierosów C.2 wartości 15,50 zł za sztukę, łącznie 77,50 zł, 4 opakowań papierosów C.3 100 wartości 14,99 zł, za sztukę, łącznie 59,96 zł, 4 opakowań papierosów L.1 wartości 14,50 zł za sztukę, łącznie 58,00 zł, 8 opakowań H. o wartości 16,00 zł za sztukę, łącznie 128 zł, 6 opakowań papierosów M. wartości 18,99 zł za sztukę, łącznie 113,94 zł, 5 opakowań papierosów P. 90 wartości 14,50 zł za sztukę, łącznie 72,50 zł, 5 opakowań papierosów P.1 100 wartości 14,99 zł za sztukę, łącznie 74,95 zł, tj. mienia o łącznej wartości 1237,07 zł na szkodę S. sp. z o.o. ul. [...], L., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat od odbycia w okresie od 12 grudnia 2018 roku do 7 października 2022 roku kary trzech lat i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 28 kwietnia 2022 roku sygn. akt II 1 Ka 54/22 zmieniającym wyrok łączny Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 21 grudnia 2021 roku sygn. II K 1526/21 łączącym wyrok łączny Sądu Rejonowego we Włocławku w sprawie: II K 483/20 z dnia 22 grudnia 2020 roku za czyny z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. zw. z art. 64 § 1 kk oraz wyrok Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 8 czerwca 2021 roku sygn. II K 587/21 za czyny z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. zw. z art. 64 § 1 k.k., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2023 roku, sygn. akt II K 1198/23, Sąd Rejonowy we Włocławku uniewinnił M.C. od popełnienia powyższego czynu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł prokurator, zarzucając obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., mającą wpływ na treść orzeczenia, a polegającą na dokonaniu dowolnej i błędnej oceny materiału dowodowego z naruszeniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności pominięciu protokołów oględzin

z nagrań z monitoringów, nieuwzględnieniu wszystkich zgromadzonych dowodów obciążających oskarżonego, nieoceniu z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego każdego z dowodów pośrednich z osobna, jak i ich całokształtu łącznie, co ostatecznie doprowadziło do wysnucia błędnych wniosków, co do niedających się usunąć wątpliwości w odniesieniu do sprawstwa i winy oskarżonego M.C. w zakresie czynu zarzucanego mu w pkt. XVI aktu oskarżenia, co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku uniewinniającego.

W dniu 26 lipca 2024 roku, sygn. akt II 1 Ka 136/24, Sąd Okręgowy we Włocławku zaskarżony wyrok w omawianym zakresie utrzymał w mocy.

Kasację na niekorzyść M.C. od powyższego rozstrzygnięcia w części utrzymującej w mocy uniewinnienie wniósł prokurator, zarzucając rażące naruszenie prawa procesowego, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez nienależyte, nierzetelne i niepełne rozpoznanie zarzutu obrazy przez Sąd Rejonowy we Włocławku przepisów postępowania, a mianowicie art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., mające wpływ na treść orzeczenia, a polegające na dokonaniu dowolnej i błędnej oceny materiału dowodowego z naruszeniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności pominięciu protokołów oględzin z nagrań z monitoringów, nieuwzględnieniu wszystkich zgromadzonych dowodów obciążających oskarżonego, nieoceniu z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego każdego z dowodów pośrednich z osobna, jak i ich całokształtu łącznie, co ostatecznie doprowadziło do wysnucia błędnych wniosków co do niedających się usunąć wątpliwości w odniesieniu do sprawstwa i winy oskarżonego M.C. w zakresie czynu zarzucanego mu w pkt. XVI aktu oskarżenia, a co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonego w pkt. 5 wyroku sądu I instancji – wyrażające się w uznaniu, że sąd I instancji nie dopatrywał się w niniejszej sprawie zaistnienia wątpliwości o charakterze nieusuwalnym, podczas gdy w uzasadnieniu wyroku w odniesieniu do części uniewinniającej M.C. sąd I instancji wyraźnie wskazał, że „wszelkie wątpliwości które występowały w sprawie, a nie można było ich usunąć, sąd zgodnie z zasadą *in dubio pro reo* rozstrzygnął na korzyść oskarżonego”, co w konsekwencji doprowadziło do

utrzymania w mocy wyroku Sądu Rejonowego we Włocławku w zakresie uniewinnienia M.C. co do czynu wskazanego w pkt. XVI aktu oskarżenia.

Podnosząc powyższy zarzut prokurator wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja prokuratora jest oczywiście zasadna, co pozwoliło na uwzględnienie jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W wywiedzionej kasacji oskarżyciel publiczny trafnie wskazał, że przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy we Włocławku kontroli instancyjnej nie można nadać przymiotu rzetelności. Dostrzec wszak trzeba, że uniewinniając M.C. od popełnienia przedmiotowego czynu, Sąd Rejonowy we Włocławku ustalił, iż w dniu 23 lutego 2023 roku do sklepu S. wszedł mężczyzna, który dokonał zaboru artykułów przemysłowych wskazanych w treści zarzutu. Sąd I instancji uznał przy tym, że zebrany materiał dowodowy nie był wystarczająco kategoriyczny, co wykluczało możliwość przypisania oskarżonemu sprawstwa w zakresie tego czynu. Konkludując swe rozważania sąd *meriti* wskazał, że prawdopodobnym jest, że to M.C. dokonał przedmiotowej kradzieży, lecz równie możliwe jest, że czynu tego dopuściła się inna osoba o podobnej do oskarżonego aparycji. Powyższy dysonans dowodowy doprowadził sąd rejonowy do zastosowania art. 5 § 2 k.p.k. i rozstrzygnięcia niedających się usunąć wątpliwości na korzyść M.C. i w konsekwencji uniewinnienia go od popełnienia omawianego czynu (*vide* strona 25 uzasadnienia wyroku sądu rejonowego).

Powyższe ustalenia sądu *meriti* stały się podstawą apelacyjnego zarzutu prokuratora. Zdaniem oskarżyciela publicznego zebrany w sprawie materiał dowodowy oceniany w sposób kompleksowy i swobodny nie dawał podstaw do stwierdzenia, by w sprawie zaistniały niedające się usunąć wątpliwości, co doprowadziło do niezasadnego uniewinnienia M.C.

Rozpoznając powyższy zarzut Sąd Okręgowy we Włocławku wskazał, iż nie sposób zgodzić się z prokuratorem, by w sprawie doszło do naruszenia art. 5 § 2 k.p.k., albowiem by w ogóle można było mówić o zastosowaniu tego przepisu, muszą istnieć wątpliwości, których nie da się usunąć. Tymczasem – zdaniem sądu odwoławczego – w niniejszej sprawie sąd I instancji zasadnie nie dopatrzył się

zaistnienia wątpliwości o charakterze nieusuwalnym. Sąd okręgowy wskazał, że występujące w sprawie wątpliwości sąd usunął poprzez prawidłową analizę całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (vide punkt 3.4. formularza uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego).

Zestawienie powyższych ustaleń stawia wyartykułowany w kasacji zarzut prokuratora kwestionujący rzetelność kontroli odwoławczej w polu oczywistej zasadności. Argumentacja sądu odwoławczego mająca wyjaśnić istotę decyzji o nieuwzględnieniu apelacyjnego zarzutu prokuratora pozostaje w całkowitym oderwaniu od przyjętych przez sąd *meriti* ustaleń i wniosków. Bezspornym bowiem w świetle uzasadnienia wyroku sądu rejonowego pozostaje, iż kluczowym powodem uniewinnienia oskarżonego było przyjęcie, że w sprawie istnieją niedające się usunąć wątpliwości niepozwalające na kategoryczne przypisanie M.C. zarzucanego mu czynu, w myśl art. 5 § 2 k.p.k. Twierdzenie zatem sądu odwoławczego jakoby sąd I instancji nie stosował tego przepisu pozostaje w całkowitej opozycji do realiów niniejszej sprawy. Powyższa sytuacja doprowadziła do oczywistego wniosku o nierozpoznanie apelacyjnego zarzutu prokuratora co do jego istoty, a to wykluczyło możliwość obdarzenia kontroli odwoławczej walorami prawidłowości i rzetelności. Rażący błąd sądu *ad quem* niewątpliwie mógł mieć istotny wpływ na podjęte rozstrzygnięcie.

Przypomnieć należy, że w art. 433 § 2 k.p.k. ustawodawca na sąd odwoławczy nałożył obowiązek rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym. Istotne na tym tle jest odkodowanie znaczenia słowa „rozważyć” w kontekście zarzutów odwoławczych, gdyż wniosek odwoławczy nie wiąże sądu odwoławczego. Językowe znaczenie tego słowa to „zastanowić się nad czymś”, „przemyśleć coś”. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się szerokie jego znaczenie. Chodzi tu nie tylko o „rozważenie” zarzutów w aspekcie formalnym, tj. odniesienie się do nich, ale także o aspekt merytoryczny dokonanej oceny zarzutów. W tym ostatnim rozumieniu słowo „rozważyć” z perspektywy art. 457 § 3 k.p.k. oznacza „zasadnie rozważyć”, a więc dokonać prawidłowej merytorycznej oceny zarzutów odwoławczych (wyroki SN z dnia: 6 czerwca 2006 r., V KK 413/05, OSNKW 2006/7–8, poz. 76; 10 sierpnia 2011 r., III KK 436/10, LEX nr 1044032; 8 czerwca 2011 r., V KK 24/11, LEX nr 848182; 21 października 2010 r., III KK 167/10,

OSNwSK 2010, poz. 2023; 11 stycznia 2022 r., II KK 618/21, LEX nr 3343954; por. także D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2025, art. 433).

Jak wyżej wykazano, powyższego standardu polegającego na zasadnym merytorycznym rozpoznaniu wyszczególnionego w apelacji zarzutu prokuratura sąd odwoławczy nie spełnił, co musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku w części odnoszącej się do utrzymania w mocy uniewinnienia M.C. od czynu zarzucanego mu w punkcie XVI aktu oskarżenia i przekazaniem sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Sąd Najwyższy nie przesądza kierunku przyszłego rozstrzygnięcia, niemniej jednak w toku ponownego postępowania odwoławczego sąd II instancji będzie miał obowiązek ponownego rozpoznania apelacji oskarżyciela, z uwzględnieniem argumentów przedstawionych w niniejszym uzasadnieniu. W przypadku sporządzania pisemnego uzasadnienia wyroku, przedstawi tok swojego rozumowania i argumenty go potwierdzające wyczerpująco i wnikliwie, w sposób potwierdzający rzetelność dokonanej kontroli instancyjnej.

Małgorzata Bednarek Adam Roch Antoni Bojańczyk

[wb]

[r.g.]